

1 Co w praktyce oznaczają pojęcia „świadczenia alimentacyjne” oraz „obowiązek alimentacyjny”? Na kim spoczywa obowiązek wypłaty świadczenia alimentacyjnego na rzecz innej osoby?

Świadczenia alimentacyjne stanowią instytucję prawa rodzinnego opartą na jednej z podstawowych zasad prawa rodzinnego, tj. zasadzie wzajemnej pomocy między członkami rodziny, zwanej zasadą solidarności rodzinnej. Świadczenia alimentacyjne są zazwyczaj przekazywane dobrowolnie, głównie z uwagi na relacje osobiste łączące członków rodziny, ale można ich również dochodzić przed sądem.

W Słowenii termin „alimenty” obejmuje świadczenia na rzecz (byłych) małżonków, dzieci i rodziców. Termin ten obejmuje środki utrzymania i wsparcie, a także płatności mające na celu utrzymanie i wsparcie, które sąd zasądza w konkretnej kwocie. Obejmuje zatem wszystko, co dana osoba jest prawnie zobowiązana przekazać na pokrycie potrzeb życiowych dziecka lub małżonka. Pojęcie to może również odnosić się do wsparcia zapewnianego rodzicom, których muszą utrzymywać ich dzieci, jeżeli rodzice nie dysponują dostatecznymi środkami, by samodzielnie się utrzymać. Termin ten może również oznaczać świadczenia alimentacyjne w formie kwot pieniężnych wypłacanych w celu zapewnienia środków utrzymania.

Rodzice są zobowiązani do łożenia na utrzymanie swoich **dzieci** [art. 183 kodeksu rodzinnego (Družinski zakonik)].

Pełnoletnie dzieci są zobowiązane – stosownie do swoich możliwości – do wspierania finansowo swoich **rodziców**, jeżeli nie dysponują oni wystarczającymi środkami utrzymania i nie są w stanie pozyskać takich środków, ale wyłącznie tak długo, jak długo rodzice udzielali im wsparcia. Pełnoletnie dzieci nie są zobowiązane do utrzymywania rodzica, który nie wywodził się ze spoczywającego na nim obowiązku alimentacyjnego względem nich bez uzasadnionej przyczyny (art. 185 kodeksu rodzinnego).

Małżonkowie lub partnerzy w związku pozamałżeńskim są zobowiązani do łożenia na utrzymanie zamieszkujących z nimi dzieci współmałżonka lub partnera w związku pozamałżeńskim, chyba że taki współmałżonek/partner lub drugi rodzic dziecka jest w stanie zapewnić mu środki utrzymania.

Ten obowiązek alimentacyjny względem dziecka współmałżonka lub partnera w związku pozamałżeńskim wygasa w chwili ustania małżeństwa lub związku pozamałżeńskiego z matką lub ojcem dziecka, chyba że związek małżeński lub pozamałżeński ustanie z uwagi na śmierć matki lub ojca dziecka. W takim przypadku pozostający przy życiu małżonek lub partner w związku pozamałżeńskim jest zobowiązany do uiszczania świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka swojego zmarłego współmałżonka lub partnera w związku pozamałżeńskim wyłącznie w przypadku, gdy zamieszkiwał wspólnie z tym dzieckiem w chwili ustania małżeństwa lub związku pozamałżeńskiego (art. 187 kodeksu rodzinnego).

Prawo do żądania alimentów przysługuje **małżonkowi**, który nie dysponuje wystarczającymi środkami utrzymania i pozostaje bezrobotny nie z własnej winy, o ile jego współmałżonek jest w stanie zapewnić mu takie środki utrzymania (art. 62 kodeksu rodzinnego).

Małżonek, który nie otrzymuje wsparcia, nie dysponuje wystarczającymi środkami utrzymania i pozostaje bezrobotny nie z własnej winy, może wystąpić o alimenty od współmałżonka w postępowaniu rozwodowym, a także w odrębnym powództwie, które należy wytoczyć w terminie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o rozwodzie (art. 100 kodeksu rodzinnego).

2 Do jakiego wieku dziecko ma prawo do otrzymywania świadczeń alimentacyjnych? Czy przepisy dotyczące świadczeń alimentacyjnych różnią się w odniesieniu do osób nieletnich i dorosłych?

Rodzice są zobowiązani do łożenia na utrzymanie swoich dzieci do osiągnięcia przez nie **pełnoletności**, stosownie do swoich zdolności zarobkowych, tak aby zapewnić dziecku warunki niezbędne do jego rozwoju.

Rodzice są również zobowiązani do łożenia na utrzymanie dziecka odbywającego kształcenie średnie po osiągnięciu przez nie pełnoletności, jeżeli odbywa ono kształcenie formalne i nie jest zatrudnione oraz jeżeli nie jest zarejestrowane jako bezrobotne, tj. do chwili ukończenia – po raz pierwszy – nauki w szkole średniej lub ukończenia najwyższego poziomu kształcenia ogólnego lub zawodowego, jaki można uzyskać zgodnie z przepisami dotyczącymi kształcenia średniego. Obowiązek alimentacyjny ustaje w chwili ukończenia przez dziecko 26. roku życia.

Rodzice są zobowiązani do utrzymywania dziecka pobierającego naukę w średniej szkole zawodowej II stopnia, jeżeli odbywa ono kształcenie formalne i nie jest zatrudnione oraz jeżeli nie jest zarejestrowane jako bezrobotne, tj. do chwili zdobycia po raz pierwszy zawodowego wykształcenia średniego II stopnia zgodnie z przepisami dotyczącymi zawodowego wykształcenia średniego II stopnia.

Rodzice są zobowiązani do łożenia na utrzymanie dziecka pobierającego naukę w szkole wyższej, jeżeli odbywa ono kształcenie formalne i nie jest zatrudnione oraz jeżeli nie jest zarejestrowane jako bezrobotne, tj. do chwili ukończenia po raz pierwszy studiów pierwszego stopnia lub studiów magisterskich bądź jednolitych studiów magisterskich zgodnie z przepisami dotyczącymi szkolnictwa wyższego. Jeżeli program studiów realizowany przez dziecko trwa ponad cztery lata, obowiązek alimentacyjny wobec dziecka ulega wydłużeniu o taki okres, o jaki program studiów przekracza cztery lata.

Obowiązek alimentacyjny ustaje w chwili **ukończenia przez dziecko 26. roku życia**.

Rodzice są zobowiązani do zapewniania środków utrzymania dziecku, które wstąpiło w związek małżeński lub żyje w związku pozamałżeńskim, wyłącznie w przypadku, gdy małżonek dziecka lub jego partner w związku pozamałżeńskim nie jest w stanie zapewnić mu środków utrzymania.

Jeżeli rodzice nie utrzymują dziecka w swoim gospodarstwie domowym, mają obowiązek dokonywania miesięcznej wypłaty świadczeń alimentacyjnych w celu zapewnienia dziecku środków utrzymania (art. 183 kodeksu rodzinnego).

3 Czy aby otrzymać świadczenia alimentacyjne, konieczne jest złożenie wniosku do właściwego organu lub sądu? Jakie są główne etapy takiej procedury?

W przypadku małoletniego dziecka w kodeksie rodzinnym przewidziano, że rodzice, którzy nie mieszkają razem lub którzy zamierzają się rozejść, a także rodzice, którzy mieszkają razem, uzgadniają warunki łożenia na utrzymanie swoich wspólnych dzieci. Jeżeli rodzice nie zdołają dojść do porozumienia samodzielnie, w osiągnięciu takiego porozumienia pomaga im ośrodek pomocy społecznej (*center za socialno delo*). Mogą również skorzystać z mediacji. Jeżeli rodzice nie zdołają dojść do porozumienia w kwestii łożenia na utrzymanie swoich wspólnych dzieci, sprawę rozstrzyga sąd (art. 140 kodeksu rodzinnego).

Sąd wszczyna postępowanie w sprawie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka na wniosek jednego z rodziców lub obojga rodziców, opiekuna dziecka, dziecka, które ukończyło 15 lat, pod warunkiem że jest ono w stanie zrozumieć znaczenie skutków prawnych swoich czynów, lub ośrodka pomocy społecznej [art. 102 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym (Zakon o nepravdnem postopku)]. Jeżeli rodzice dojdą do porozumienia w kwestii łożenia na utrzymanie dziecka, mogą zaproponować również zawarcie ugody sądowej. Jeżeli sąd uzna, że porozumienie nie służy dobru dziecka, oddala wniosek.

W kodeksie rodzinnym przewidziano, że uprawniony do świadczeń alimentacyjnych i osoba zobowiązana mogą zawrzeć porozumienie w sprawie świadczeń alimentacyjnych, które rodzice mają obowiązek wypłacać na rzecz pełnoletniego dziecka, w formie aktu notarialnego opatrzonego klauzulą wykonalności (art. 192 kodeksu rodzinnego). W przypadku orzeczenia sądu w ustawie o cywilnym postępowaniu nieprocesowym przewiduje się, że przepisy te ustawy dotyczące postępowania w sprawie o zabezpieczenie dobra dziecka stosuje się do postępowania w sprawie o alimenty na rzecz pełnoletniego dziecka, pod warunkiem że istnieje obowiązek alimentacyjny na mocy kodeksu rodzinnego.

Małżonkowi, który nie dysponuje wystarczającymi środkami utrzymania i pozostaje bezrobotny nie z własnej winy, przysługuje prawo do ubiegania się o świadczenia alimentacyjne od współmałżonka w toku postępowania rozwodowego, a także poprzez wytoczenie odpowiedniego **powództwa** w terminie jednego roku od prawomocnego rozwiązania małżeństwa (art. 100 kodeksu rodzinnego).

Przed złożeniem wniosku o orzeczenie rozwodu lub zwróceniem się o rozwód na zgodny wniosek małżonkowie korzystają z uprzedniego poradnictwa małżeńskiego w ośrodku pomocy społecznej, chyba że nie mają wspólnych dzieci, nad którymi wykonują władzę rodzicielską; jedno z małżonków jest niepełnosprawne intelektualnie; miejsce zamieszkania lub pobytu jednego z małżonków jest nieznane; jedno z małżonków mieszka lub oboje małżonkowie mieszkają za granicą. Jeżeli na etapie uprzedniego poradnictwa małżonkowie stwierdzą, że nastąpił trwały i zupełny rozkład pożycia małżeńskiego w przypadku co najmniej jednego z nich, urzędnik w ośrodku pomocy społecznej tłumaczy im przebieg i cel postępowania mediacyjnego. Za zgodą małżonków po zakończeniu etapu uprzedniego poradnictwa ośrodek pomocy społecznej może zapewnić przeprowadzenie postępowania mediacyjnego. Małżonkowie mogą również wziąć udział w postępowaniu mediacyjnym prowadzonym przez inne podmioty (art. 200 i 202 kodeksu rodzinnego).

Małżonkowie mogą zawrzeć porozumienie w sprawie wysokości świadczeń alimentacyjnych w przypadku rozwodu w formie aktu notarialnego opatrzonego klauzulą wykonalności sporządzonego przy zawarciu małżeństwa, w jego trakcie lub przy rozwodzie. Tego rodzaju porozumienie w sprawie świadczeń alimentacyjnych, w szczególności porozumienie w sprawie ustania prawa do świadczeń alimentacyjnych, nie może zagrażać dobru dziecka (art. 101 kodeksu rodzinnego).

Jeżeli o świadczenia alimentacyjne wnoszą się w tym samym czasie co o rozwód lub unieważnienie małżeństwa, powództwo traktuje się jako wniosek w cywilnym postępowaniu nieprocesowym. W takich przypadkach do ustalenia wysokości świadczeń alimentacyjnych stosuje się przepisy ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym, jak przewidziano w art. 217 tej ustawy, lub w przeciwnym razie w celu uzyskania świadczeń alimentacyjnych wytacza się powództwo zgodnie z przepisami cywilnoprocesowymi pod warunkiem spełnienia wyżej wymienionych przesłanek (art. 100 kodeksu rodzinnego).

Jeżeli chodzi o treść wniosku w sprawach małżeńskich (które obejmują postępowanie w sprawie o świadczenia alimentacyjne, jeżeli wniesiono o nie w tym samym czasie co o rozwód lub unieważnienie małżeństwa), w ustawie o cywilnym postępowaniu nieprocesowym przewidziano, że wniosek w sprawach małżeńskich musi również zawierać konkretne żądanie, które sąd ma rozpoznać. Do wniosku o rozwiązanie małżeństwa należy dołączyć zaświadczenie o uczestnictwie w uprzednim poradnictwie małżeńskim wydane przez ośrodek pomocy społecznej, jeżeli w kodeksie rodzinnym przewidziano, że przed rozpoczęciem postępowania wnioskodawca ma obowiązek wzięcia udziału w uprzednim poradnictwie małżeńskim (art. 82 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

Pozew musi zawierać konkretne żądanie określające główny przedmiot sporu i roszczenia uboczne, okoliczności faktyczne na poparcie roszczenia powoda, dowody potwierdzające te okoliczności oraz inne dane, które należy zawrzeć w każdym pozwie [art. 180 ustawy o postępowaniu cywilnym (Zakon o pravdnem postopku)]. Pisma procesowe muszą być zrozumiałe i muszą zawierać wszystkie informacje niezbędne do przeprowadzenia rozprawy. W szczególności należy w nich uwzględnić następujące elementy: oznaczenie sądu, oznaczenie stron oraz ich miejsca stałego lub tymczasowego pobytu bądź siedziby stron, oznaczenie ewentualnych pełnomocników procesowych lub przedstawicieli, określenie przedmiotu sporu i treść oświadczenia. Wnioskodawca musi podpisać pismo procesowe, chyba że jest to niemożliwe z uwagi na jego formę. Za oryginalny podpis wnioskodawcy uznaje się jego podpis własnoręczny lub elektroniczny (który jest równoważny z podpisem własnoręcznym). Jeżeli wnioskodawca jest niepiśmienny lub nie jest w stanie złożyć podpisu, swój wniosek opatruje odciskiem palca zastępującym podpis. Jeżeli sąd poweźmie wątpliwości co do autentyczności wniosku, może wezwać do złożenia wniosku opatrzonego podpisem kwalifikowanym. Od takiego postanowienia nie przysługuje środek zaskarżenia. Jeżeli oświadczenie zawiera jakiegokolwiek żądanie, strona musi wskazać w piśmie procesowym okoliczności faktyczne, na które się powołuje, oraz – w stosownych przypadkach – dowody na ich poparcie (art. 105 ustawy o postępowaniu cywilnym).

Sąd okręgowy (*okrožno sodišče*) prowadzi cywilne postępowania nieprocesowe w pierwszej instancji w sprawach o świadczenia alimentacyjne między rodzicami a dziećmi oraz o świadczenia alimentacyjne, o które wniesiono przy rozwodzie lub unieważnieniu małżeństwa, oraz postępowania cywilne w sprawach o świadczenia alimentacyjne między małżonkami, o które wniesiono przy rozwodzie lub unieważnieniu małżeństwa (art. 10 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym, art. 32 ustawy o postępowaniu cywilnym).

Oplaty sądowe w cywilnym postępowaniu nieprocesowym i postępowaniu cywilnym pobiera się zgodnie z ustawą o opłatach sądowych (Zakon o sodnih taksah).

Za wniesienie pozwu pobiera się **opłaty sądowe**. Opłaty sądowe należy uiścić najpóźniej w terminie wyznaczonym przez sąd w postanowieniu w sprawie opłat sądowych (art. 105a ustawy o postępowaniu cywilnym).

4 Czy można złożyć wniosek w imieniu krewnego (jeżeli tak, to w jakim stopniu pokrewieństwa?) lub osoby małoletniej?

Powództwo o alimenty wytacza **przedstawiciel ustawowy** dziecka. Małoletnie dzieci są reprezentowane przez swoich rodziców. Jeżeli dziecko zostało umieszczone w rodzinie zastępczej, powództwo wytacza opiekun dziecka.

Sąd wszczyna postępowanie w sprawie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka na wniosek jednego z rodziców lub obojga rodziców, opiekuna dziecka, dziecka, które ukończyło 15 lat, pod warunkiem że jest ono w stanie zrozumieć znaczenie skutków prawnych swoich czynów, lub ośrodka pomocy społecznej. Sąd może również wszcząć postępowanie w sprawie o świadczenia alimentacyjne na rzecz dziecka z urzędu (art. 102 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

Sąd zapewnia dzieciom, które ukończyły 15. rok życia i które są świadome skutków prawnych podejmowanych przez siebie działań, możliwość samodzielnego dokonywania czynności procesowych w charakterze uczestników postępowania. Przedstawiciel ustawowy dziecka może dokonywać czynności procesowych w jego imieniu wyłącznie dopóty, dopóki dziecko nie oświadczy, że chce wykonywać to prawo samodzielnie. Dzieci, które nie ukończyły 15. roku życia, lub dzieci, które sąd uzna za niezdolne do zrozumienia znaczenia i skutków prawnych podejmowanych działań, reprezentuje przedstawiciel ustawowy. Jeżeli interesy dziecka i jego przedstawiciela ustawowego są rozbieżne, sąd wyznacza dziecku specjalnego pełnomocnika „kolizyjnego” (*kolizijski skrbnik*) (art. 45 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

5 Jeżeli planuję wnieść sprawę do sądu, w jaki sposób mogę uzyskać informację, który sąd jest właściwy?

Sąd okręgowy prowadzi cywilne postępowania nieprocesowe w pierwszej instancji w sprawach o świadczenia alimentacyjne między rodzicami a dziećmi oraz o świadczenia alimentacyjne, o które wniesiono przy rozwodzie lub unieważnieniu małżeństwa, oraz postępowania cywilne w sprawach o świadczenia alimentacyjne między małżonkami, o które wniesiono przy rozwodzie lub unieważnieniu małżeństwa (art. 10 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym, art. 32 ustawy o postępowaniu cywilnym).

Właściwość miejscowa ogólna w cywilnym postępowaniu nieprocesowym: Właściwość miejscowa przysługuje temu sądowi, w którego okręgu znajduje się stałe miejsce zamieszkania lub siedziba osoby, przeciwko której złożono wniosek. Jeżeli sąd wszczyna postępowanie z urzędu, właściwość miejscowa

przysługuje temu sądowi, w którego okręgu znajduje się stałe miejsce zamieszkania osoby, której dotyczy postępowanie. Jeżeli uczestnik postępowania nie ma stałego miejsca zamieszkania w Słowenii, właściwość miejscową ustala się według jego miejsca pobytu czasowego. Jeżeli oprócz stałego miejsca zamieszkania uczestnik ma również miejsce pobytu czasowego w innym miejscu i jeżeli – z uwagi na okoliczności – można zakładać, że będzie w nim zamieszkiwał przez dłuższy czas, właściwość miejscową ma również sąd, w którego okręgu znajduje się miejsce pobytu czasowego uczestnika (art. 11 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

Właściwość miejscowa szczególna w cywilnym postępowaniu nieprocesowym: w postępowaniach w sprawie o ustalenie stosunków między rodzicami a dziećmi (w tym w sprawie o świadczenia alimentacyjne) właściwość miejscową ma również sąd, w którego okręgu znajduje się stałe miejsce zamieszkania dziecka. Jeżeli oprócz stałego miejsca zamieszkania dziecko ma również miejsce pobytu czasowego w innym miejscu i jeżeli – z uwagi na okoliczności – można zakładać, że będzie w nim zamieszkiwało przez dłuższy czas, właściwość ma również sąd, w którego okręgu znajduje się miejsce pobytu czasowego dziecka. Jeżeli w postępowaniu dotyczącym świadczeń alimentacyjnych z elementem obcym jurysdykcję ma sąd słoweński z uwagi na fakt, że powodem jest dziecko, które ma stałe miejsce zamieszkania w Słowenii, właściwy miejscowo jest sąd, w którego okręgu znajduje się stałe miejsce pobytu powoda (art. 13 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym).

Właściwość miejscowa ogólna w postępowaniu cywilnym: właściwość miejscową ogólną ma sąd, w którego okręgu znajduje się stałe miejsce zamieszkania pozwanego. Jeżeli sąd słoweński ma jurysdykcję z uwagi na fakt, że powód ma miejsce pobytu czasowego w Słowenii, właściwość miejscową ogólną ma sąd miejsca pobytu czasowego pozwanego. Jeżeli oprócz stałego miejsca zamieszkania pozwany ma również miejsce pobytu czasowego w innym miejscu i jeżeli – z uwagi na okoliczności – można zakładać, że będzie w nim zamieszkiwał przez dłuższy czas, właściwość miejscową ogólną ma również sąd, w którego okręgu znajduje się miejsce pobytu czasowego pozwanego (art. 47 ustawy o postępowaniu cywilnym).

Właściwość miejscowa szczególna w postępowaniu cywilnym: właściwość miejscową ogólną ma sąd, w którego okręgu znajduje się stałe miejsce zamieszkania pozwanego. Jeżeli w sprawie dotyczącej świadczeń alimentacyjnych jurysdykcję ma sąd słoweński z uwagi na fakt, że pozwany ma w Słowenii majątek, z którego mógłby wypłacać świadczenia alimentacyjne, właściwy miejscowo jest sąd, w którego okręgu znajduje się ten majątek (art. 50 ustawy o postępowaniu cywilnym).

6 Czy aby wnieść sprawę do sądu jako wnioskodawca, muszę być reprezentowany przez pełnomocnika (np. prawnika, organ administracyjny na szczeblu centralnym lub lokalnym)? Jeżeli nie, jakie procedury mają zastosowanie?

Strony mogą wytoczyć powództwo osobiście lub za pośrednictwem pełnomocnika. W postępowaniu przed sądem okręgowym pełnomocnikiem może być wyłącznie adwokat lub inna osoba, która złożyła państwowy egzamin adwokacki (art. 86 i 87 ustawy o postępowaniu cywilnym).

7 Czy muszę wnieść opłatę sądową, aby wnieść sprawę do sądu? Jeżeli tak, to jaka jest przybliżona wysokość tych opłat? Czy w przypadku nieposiadania wystarczających środków finansowych mogę ubiegać się o pomoc prawną w celu pokrycia kosztów postępowania?

Tak, za złożenie wniosku lub wniesienie pozwu pobiera się **opłaty sądowe** (art. 39 ustawy o cywilnym postępowaniu nieprocesowym, art. 105a ustawy o postępowaniu cywilnym).

W sprawach o ustalenie prawa do ustawowych świadczeń alimentacyjnych lub o roszczenia do poszczególnych kwot świadczeń alimentacyjnych wysokość należnych opłat sądowych ustala się na podstawie wartości przedmiotu sporu, która stanowi równowartość **sumy trzymiesięcznych świadczeń**, chyba że sprawa dotyczy alimentów za krótszy okres (art. 23 ustawy o opłatach sądowych).

Jeżeli jednak świadczeń alimentacyjnych dochodzi się w toku postępowania dotyczącego opieki nad dzieckiem, opłata sądowa jest stała i wynosi 45 euro (pozycja 1212 wykazu opłat zawartego w ustawie o opłatach sądowych).

Tak, można uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania. Decyzję o przyznaniu pomocy prawnej podejmuje prezes sądu okręgowego [art. 2 ustawy o pomocy prawnej (Zakon o brezplačni pravni pomoči)].

O zwolnieniu z obowiązku uiszczenia opłat sądowych lub o jego odroczenie należy wystąpić z odrębnym wnioskiem, skierowanym do sądu rozpoznającego sprawę (art. 12 ustawy o opłatach sądowych).

8 Jaką formę świadczeń alimentacyjnych może przyznać sąd? W jaki sposób obliczana jest wysokość świadczeń alimentacyjnych? Czy decyzja sądu może zostać skorygowana w celu uwzględnienia zmian kosztów utrzymania lub sytuacji rodzinnej? Jeżeli tak, w jaki sposób (np. za pomocą systemu automatycznej indeksacji)?

Kwotę świadczeń alimentacyjnych ustala się, biorąc pod uwagę potrzeby uprawnionego i sytuację finansową zobowiązanego. Przy obliczaniu wysokości świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka sąd kieruje się dobrem dziecka i ustala poziom świadczeń odpowiedni do zapewnienia dziecku prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego. Kwota alimentów na rzecz dziecka musi pozwalać na zaspokojenie jego potrzeb, w szczególności na pokrycie kosztów zakwaterowania, żywienia, odzieży i obuwia, zapewnienia bezpieczeństwa, kształcenia i rozwoju, a także wypoczynku i rozrywki oraz zaspokojenia innych szczególnych potrzeb dziecka (art. 189 i 190 kodeksu rodzinnego).

Wysokość alimentów ustala się jako kwotę miesięczną płatną z góry. O alimenty można wystąpić od chwili wytoczenia powództwa lub złożenia wniosku o roszczenie alimentacyjne (art. 196 kodeksu rodzinnego).

Na wniosek uprawnionego lub zobowiązanego sądy mogą podwyższyć lub obniżyć kwotę świadczenia alimentacyjnego lub znieść obowiązek alimentacyjny ustalony na mocy tytułu wykonawczego, jeżeli dojdzie do zmiany potrzeb uprawnionego lub możliwości zobowiązanego, na podstawie których ustalono wysokość świadczenia. Jeżeli rodzice dojdą do porozumienia w kwestii podwyższenia lub obniżenia kwoty świadczenia alimentacyjnego na rzecz dziecka ustalonej na podstawie tytułu wykonawczego, mogą wnieść o zawarcie ugody sądowej. Jeżeli sąd uzna, że porozumienie nie służy dobru dziecka, oddala wniosek. Wszelkie podwyższenie lub obniżenie kwoty świadczenia alimentacyjnego bądź zniesienie obowiązku alimentacyjnego obciążającego rodziców względem pełnoletniego dziecka lub obciążającego pełnoletnie dziecko względem rodziców może być przedmiotem umowy między uprawnionym a osobą zobowiązaną, przy czym umowa taka musi mieć formę aktu notarialnego opatrzonego klauzulą wykonalności (art. 197 kodeksu rodzinnego).

Wysokość alimentów wskazana w tytule wykonawczym podlega corocznej waloryzacji zgodnie ze wskaźnikiem cen konsumpcyjnych w Słowenii.

Waloryzacja ma miejsce w styczniu na podstawie łącznej stopy wzrostu cen konsumpcyjnych za miesiąc, w którym dokonano ustalenia wysokości alimentów lub jej ostatniej waloryzacji. Za publikację wskaźnika waloryzacji świadczeń alimentacyjnych w dzienniku urzędowym Republiki Słowenii (Uradni list Republike Slovenije) odpowiada minister właściwy ds. rodziny. Ośrodek pomocy społecznej informuje uprawnionego i zobowiązanego na piśmie o każdorazowej waloryzacji i o nowej kwocie świadczeń alimentacyjnych. Zawiadomienie z ośrodka pomocy społecznej, wraz z ugoda sądową, prawomocnym orzeczeniem sądu lub podlegającym wykonaniu aktem notarialnym stanowią tytuł wykonawczy.

Jeżeli po ukończeniu 18. roku życia uprawniony nie odbywa kształcenia formalnego w roku, w którym odbywa się waloryzacja świadczeń alimentacyjnych, ośrodek pomocy społecznej nie ma obowiązku informowania uprawnionego ani osoby zobowiązanej na piśmie o takiej waloryzacji. Po ukończeniu 18. roku życia uprawniony ma obowiązek przedłożyć ośrodkowi pomocy społecznej zaświadczenie o statusie ucznia lub studenta w terminie 30 dni od chwili nabycia statusu ucznia lub studenta bądź poinformować ośrodek, gdzie odbywa kształcenie formalne. Jeżeli uprawniony nie dopełni formalności opisanych w poprzednim zdaniu, ośrodek pomocy społecznej nie dokona waloryzacji świadczeń alimentacyjnych w danym roku. Po osiągnięciu pełnoletniości przez

dziecko osoba zobowiązana może dowiedzieć się w ośrodku pomocy społecznej, czy dziecko ma status ucznia lub studenta. Jeżeli uprawniony nie ma statusu ucznia ani studenta, osoba zobowiązana nie ma obowiązku wypłaty świadczeń alimentacyjnych, niezależnie od jakichkolwiek powiadomień o waloryzacji świadczeń alimentacyjnych wyosowanych przed utratą przez dziecko statusu ucznia lub studenta (art. 198 kodeksu rodzinnego).

9 W jaki sposób wypłacane są świadczenia alimentacyjne i komu?

Świadczenia alimentacyjne na rzecz dziecka wpłaca się zazwyczaj na rachunek bankowy przedstawiciela ustawowego dziecka. Świadczenia alimentacyjne na rzecz osób dorosłych wpłaca się na rachunki bankowe tych osób. O tym, w jaki sposób i komu osoba zobowiązana wypłaca alimenty, orzeka sąd.

10 Jeżeli dana osoba (dłużnik alimentacyjny) nie płaci dobrowolnie, jakie działania można podjąć, aby zmusić taką osobę do zapłaty?

Jeżeli zobowiązany **nie wywiązuje się dobrowolnie ze spoczywającego na nim obowiązku alimentacyjnego** zgodnie z tytułem wykonawczym (wyrok, nakaz sądowy, podlegający wykonaniu akt notarialny wraz z powiadomieniem o ustaleniu wysokości alimentów), **uprawniony może złożyć do sądu wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego** zgodnie z przepisami ustawy o egzekucji i zabezpieczeniu roszczeń (Zakon o izvršbi in zavarovanju), aby wyegzekwować wypełnienie obowiązków.

11 Proszę opisać w skrócie wszelkie ograniczenia środków egzekucyjnych, w szczególności przepisy dotyczące ochrony dłużnika oraz termin przedawnienia lub termin zawity w ramach obowiązującego w państwa kraju systemu egzekwowania.

Informacje te są dostępne w portalu „e-Sprawiedliwość”: [Jak doprowadzić do wykonania orzeczenia](#)

12 Czy istnieje organizacja lub organ, które pomagają przy dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych?

W postępowaniach w sprawach o przyznanie prawa do świadczeń alimentacyjnych/ustalenie sposobu wypłaty świadczeń alimentacyjnych wstępne informacje na temat świadczeń alimentacyjnych można uzyskać od ośrodka pomocy społecznej.

W sprawach o alimenty właściwość rzeczową mają sądy okręgowe. Strony postępowania mogą wnosić o pomoc prawną w formie usług pełnomocnika oraz zwolnienia z kosztów postępowania.

Jeżeli zobowiązany nie zapłaci alimentów, przedstawiciel ustawowy małoletniego lub osoba pełnoletnia uprawniona do otrzymywania alimentów może złożyć we właściwym sądzie rejonowym (*okrajno sodišče*) wniosek o wszczęcie egzekucji. Pomoc w wypełnieniu wniosku o wszczęcie egzekucji można uzyskać od ośrodków pomocy społecznej, sądów rejonowych, prawników oraz Funduszu ds. Stypendiów Publicznych, Rozwoju, Niepełnosprawności i Alimentów (Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije).

Sąd Najwyższy Republiki Słowenii (Vrhovno sodišče) opublikował w dzienniku „Sodnikov informator” zaktualizowane formularze wniosków o wszczęcie egzekucji alimentów wraz z instrukcjami dotyczącymi ich wypełniania. Mają one za zadanie pomóc użytkownikom w złożeniu wniosku o wszczęcie egzekucji i są dostępne na stronie internetowej [Ministerstwa Pracy, Rodziny, Spraw Społecznych i Równych Szans](#) (Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti).

13 Czy organizacje (rządowe lub prywatne) mogą dokonywać wypłaty zaliczek z tytułu świadczeń alimentacyjnych w całości lub w części w zastępstwie dłużnika?

Jeżeli dłużnik alimentacyjny nie płaci alimentów, przedstawiciel ustawowy dziecka lub osoba pełnoletnia uprawniona do otrzymywania alimentów może złożyć wniosek o świadczenie alimentacyjne do Funduszu ds. Stypendiów Publicznych, Rozwoju, Niepełnosprawności i Alimentów Republiki Słowenii, ale wyłącznie na podstawie pełnomocnego i wykonalnego orzeczenia lub ugody, w których określono kwotę zobowiązania alimentacyjnego, oraz pod warunkiem, że przedstawiciel ustawowy podjął bezskuteczną próbę wyegzekwowania należności albo złożył właściwie wypełniony wniosek o wszczęcie egzekucji zobowiązania alimentacyjnego za granicą.

Prawo do otrzymywania świadczeń wyrównawczych przysługuje dzieciom, które nie ukończyły 18 roku życia, i dzieciom w wieku 18–26 lat, które odbywają kształcenie formalne i nie są zatrudnione ani zarejestrowane jako osoby bezrobotne oraz które:

są obywatelami Republiki Słowenii zamieszkującymi na stałe w Republice Słowenii;

są cudzoziemcami zamieszkującymi na stałe w Republice Słowenii, jeżeli tak wynika z traktatu międzynarodowego lub zasady wzajemności.

14 Jeżeli zamieszkują na terytorium danego państwa członkowskiego, a dłużnik alimentacyjny zamieszkuje w innym państwie:

14.1 Czy mogę uzyskać pomoc organu rządowego lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Tak. Pomoc w wykonywaniu wyroków w sprawach o alimenty świadczy Fundusz ds. Stypendiów Publicznych, Rozwoju, Niepełnosprawności i Alimentów (Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije), wyznaczony na organ centralny na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń oraz współpracy w zakresie zobowiązań alimentacyjnych. Fundusz ds. Stypendiów Publicznych, Rozwoju, Niepełnosprawności i Alimentów został również wyznaczony na organ centralny na podstawie Konwencji o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny (konwencji haskiej) oraz na jednostkę przekazującą i przyjmującą na podstawie Konwencji ONZ o dochodzeniu roszczeń alimentacyjnych za granicą.

14.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z danym organem lub organizacją?

Z właściwym organem można skontaktować się pod następującym adresem:

Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije (Fundusz ds. Stypendiów Publicznych, Rozwoju, Niepełnosprawności i Alimentów)

Dunajska cesta 20

1000 Ljubljana

Nr tel.: + 386 1 4720 990

Faks: + 386 1 4345 899

E-mail: jpsklad@jps-rs.si

Strona internetowa: <https://www.srips-rs.si/>

15 Jeżeli przebywam w innym państwie, a dłużnik przebywa w danym państwie członkowskim:

15.1 Czy mogę złożyć wniosek bezpośrednio do takiego organu lub organizacji prywatnej w danym państwie członkowskim?

Nie. Zgodnie z art. 55 rozporządzenia (WE) nr 4/2009 wnioski o egzekucję zobowiązań alimentacyjnych należy składać za pośrednictwem organu centralnego państwa członkowskiego, w którym wnioskodawca ma miejsce zamieszkania. Organ centralny przekazuje je następnie organowi centralnemu Słowenii, czyli Funduszowi ds. Stypendiów Publicznych, Rozwoju, Niepełnosprawności i Alimentów.

15.2 Jeżeli tak, w jaki sposób mogę skontaktować się z tym organem lub organizacją prywatną i jaką pomoc mogę uzyskać?

W rozporządzeniu nie przewidziano możliwości bezpośrednich kontaktów między wnioskodawcą zamieszkującym za granicą a Funduszem ds. Stypendiów Publicznych, Rozwoju, Niepełnosprawności i Alimentów będącym organem centralnym.

Za komunikację odpowiada organ centralny państwa członkowskiego miejsca zamieszkania wnioskodawcy. Organ ten zapewnia wszelką pomoc w złożeniu prawidłowo wypełnionego wniosku o wszczęcie egzekucji zobowiązania alimentacyjnego w Słowenii i przekazuje wniosek, ze wszystkimi załącznikami, do Funduszu ds. Stypendiów Publicznych, Rozwoju, Niepełnosprawności i Alimentów, który rozpatruje wniosek, zwraca się o wszelkie niezbędne dodatkowe informacje i korekty, a następnie reprezentuje wnioskodawcę w postępowaniu egzekucyjnym przed sądem lub innym organem w Słowenii.

16 Czy dane państwo członkowskie związane jest Protokołem haskim z 2007 r.?

Tak.

17 Jeżeli dane państwo członkowskie nie jest związane Protokołem haskim z 2007 r., jakie prawo ma zastosowanie do roszczenia alimentacyjnego zgodnie z przepisami międzynarodowego prawa prywatnego? Jakie są odpowiednie przepisy międzynarodowego prawa prywatnego?

18 Jakie są przepisy dotyczące dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach transgranicznych w UE zgodnie ze strukturą rozdziału V rozporządzenia w sprawie zobowiązań alimentacyjnych?

Można uzyskać pomoc prawną na pokrycie kosztów postępowania. Decyzję o przyznaniu pomocy prawnej podejmuje prezes sądu okręgowego (art. 2 ustawy o pomocy prawnej).

Pomoc prawna może obejmować porady prawne, zastępstwo procesowe i inne usługi prawne określone w przepisach, wszystkie formy ochrony sądowej przed wszystkimi sądami powszechnymi i sądami szczególnymi w Słowenii, przed Sądem Konstytucyjnym Republiki Słowenii (Ustavno sodišče) i przed wszystkimi organami, instytucjami i osobami w Słowenii właściwymi w zakresie pozasądowego rozstrzygania sporów oraz zwolnienie od kosztów postępowania sądowego (art. 7 ustawy o pomocy prawnej).

Zgodnie z przepisami tej ustawy pomoc prawną mogą otrzymać: 1. obywatele Słowenii; 2. cudzoziemcy mający zezwolenie na pobyt stały lub zezwolenie na pobyt czasowy na terytorium Słowenii oraz osoby niemające obywatelstwa żadnego państwa (bezpaństwowcy) zamieszkujące zgodnie z prawem na terytorium Słowenii; 3. inni cudzoziemcy, w odniesieniu do których stosuje się zasadę wzajemności lub postanowienia traktatów międzynarodowych wiążących dla Słowenii; 4. organizacje pozarządowe i stowarzyszenia nienastawione na zysk i działające w interesie publicznym, wpisane do odpowiedniego rejestru zgodnie z mającym zastosowanie ustawodawstwem, w sprawach związanych z prowadzeniem działalności w interesie publicznym lub z celem, dla którego zostały powołane; 5. inne osoby, w odniesieniu do których prawo lub umowa międzynarodowa, której Słowenia jest stroną, przewidują uprawnienie do pomocy prawnej (art. 10 ustawy o pomocy prawnej).

Osoba uprawniona do pomocy prawnej może wnosić o przyznanie pomocy prawnej na dowolnym etapie postępowania. Przy podejmowaniu decyzji o przyznaniu pomocy prawnej uwzględnia się sytuację finansową wnioskodawcy, a także inne warunki określone w tej ustawie (art. 11 ustawy o pomocy prawnej).

Zgodnie z art. 46 rozporządzenia z bezpłatnej pomocy prawnej można skorzystać we wszystkich przypadkach, gdy roszczenie uprawnionego wynika z art. 56 rozporządzenia i dotyczy świadczeń alimentacyjnych wynikających ze stosunku pomiędzy rodzicami i dziećmi należnych osobom poniżej 21. roku życia.

19 Jakie środki przyjęło dane państwo członkowskie w celu zapewnienia wykonywania zadań opisanych w art. 51 rozporządzenia w sprawie świadczeń alimentacyjnych?

Nie przyjęto żadnych środków w celu wdrożenia przepisów art. 51 rozporządzenia Rady (WE) nr 4/2009.

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Ostatnia aktualizacja: 30/03/2023

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.